

แบบฝึกทักษะ

การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

จัดทำโดย

คุณครูณัฏรีพร เนื่องโนราช ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
โรงเรียนศรีสุขพิทยาคม อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม

ผลงานการอ่าน การคิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ของ
ชื่อ-สกุล.....
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/..... เลขที่.....

คำชี้แจง

แบบฝึกทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ สร้างขึ้นเพื่อใช้ประกอบการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งผู้สอนมีความต้องการส่งเสริมทักษะด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความให้กับนักเรียน และแบบฝึกทักษะฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของสื่อการสอนทั้งหมดที่นำมาใช้ ได้แก่ แบบฝึกทักษะ และบทเรียนคอมพิวเตอร์ ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนรวม ๒๐ ชั่วโมง แบบฝึกทักษะแบ่งออกเป็น ๔ ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ ๑ งานเขียนอนุทิน “ฉันนี่แหละคนเก่งนักอ่าน”

ส่วนที่ ๒ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความจากบทเรียนคอมพิวเตอร์

ส่วนที่ ๓ การเขียนสื่อความโดยสังเคราะห์จากเรื่องที่อ่าน

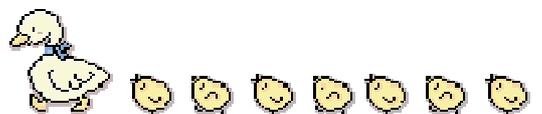
ส่วนที่ ๔ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความจากการอ่านนอกเวลา

การจัดการเรียนการสอนด้วยสื่อการสอนที่หลากหลาย มีรูปแบบและสีสันสวยงาม จะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ และมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ ซึ่งเป็นความมุ่งหวังสูงสุดของการพัฒนาผู้เรียนในครั้งนี้

สำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทางเว็บไซต์นี้ ผู้จัดทำได้นำเสนอเฉพาะบางส่วนของบทความนำอ่าน และแบบฝึกทักษะส่วนที่ ๔ เท่านั้น

นางนัสนิพร เนื่องโนราช

ผู้จัดทำ

บทความนำอ่าน

เรื่อง ทักษะสมองที่จำเป็นต้องใช้ในรั้วโรงเรียน

อ้างอิง วนิษา เรช อัจฉริยะ...เรียนสนุก. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ : ไทยยูเนียนกราฟิกส์,
๒๕๕๑ หน้า ๓๔-๓๕

ทักษะสมองที่จำเป็นต้องใช้ในรั้วโรงเรียน

เด็กเรียนเก่งหรือไม่เก่งนั้น แยกออกจากกันด้วย “ระดับสมอง” ไม่ได้เป็นอันขาดค่ะ เพราะอย่างที่เรารู้ๆ กันดีว่า เด็กที่สอบได้คะแนนดี คะแนนสูง ก็ไม่ได้หมายความว่าเขา “ฉลาด” กว่าเพื่อนที่สอบได้คะแนนน้อยกว่าเสมอไป เพราะการจะสอบได้คะแนนดีนั้นมีปัจจัยประกอบเยอะมาก เช่น เราชอบวิชาที่เราเรียนไหม ครูสอนเป็นอย่างไร เรามีพื้นฐานข้อมูลเกี่ยวกับวิชานั้นมาก่อนมากหรือไม่ ภาวะร่างกายของเราแข็งแรงหรือเจ็บป่วย ภาวะอารมณ์ความรู้สึกของเราเป็นอย่างไร เราเพิ่งผ่านเรื่องกระทบกระเทือนใจมาหรือไม่ และอีกมากมายหลายต้นเหตุ ซึ่งรวมๆ แล้วอาจมีผลกระทบต่อคะแนนมากกว่าระดับสมองของเราอย่างมาก เพราะโดยหลักๆ แล้วโครงสร้างสมองของเราไม่ค่อยต่างกันเท่าใดนัก สิ่งที่แตกต่างกันคือวิธีการที่เรานำสมองของเราไปใช้งานต่างหากค่ะ

สำหรับการเป็นคนเก่งในรั้วโรงเรียนนั้น เราจำเป็นต้องมีวิธีการใช้พลังงานสมองในลักษณะค่อนข้างเฉพาะเจาะจงกว่านอกโรงเรียนสักนิดหนึ่ง ทักษะกลุ่มนี้นั่นเองที่จะแบ่งระหว่างนักเรียนที่สอบได้คะแนนดีออกจากนักเรียนที่สอบได้คะแนนไม่ค่อยดี อย่างที่หนูดีบอกไปข้างต้นว่า การสอบได้คะแนนดี บางครั้งก็ไม่ได้บอกว่าเราฉลาดกว่าคนอื่นเสมอไป แต่เป็นเพราะเราฝึกทักษะที่ต้องใช้ในโรงเรียนได้จนชำนาญกว่าเท่านั้นเอง มาดูกันดีกว่าค่ะว่า ถ้าเราจะอยู่รอดได้อย่างมีความสุขและสอบได้คะแนนดีในรั้วโรงเรียนนั้น เราควรฝึกทักษะอะไรบ้าง

- ★ ทักษะการอ่านเร็ว
- ★ ทักษะการจดโน้ตที่ทรงพลัง
- ★ ทักษะการจำแม่น จำได้นาน จำได้ทุกรายละเอียดที่สำคัญ
- ★ ทักษะการฟังอย่างมีคุณภาพ

แบบทดสอบเรื่องทักษะสมองที่จำเป็นต้องใช้ในรั้วโรงเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบต่อไปนี้ โดยวงกลมตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด

๑. ปัจจัยในข้อใดที่มีผลต่อการเรียน ?

- ก. สุขภาพใจ
- ข. ความถนัด
- ค. สุขภาพกาย
- ง. ถูกทุกข้อ

๒. ข้อใดแสดงถึงควมมีทักษะในการอ่านดี ?

- ก. อ่านได้ใจความ
- ข. อ่านออกเสียงถูกต้อง
- ค. อ่านได้ทุกเรื่อง
- ง. อ่านได้ไพละ

๓. ผู้ที่มีทักษะในการจดโน้ตควรมีลักษณะอย่างไร ?

- ก. เขียนเร็ว
- ข. ชอบอ่านหนังสือ
- ค. เขียนได้ชัดเจนสรุปประเด็น
- ง. ลายมือสวย

๔. ข้อใดคือประโยชน์สำคัญของการจำแม่น ?

- ก. จำความรู้ที่ได้เรียนและอ่านได้
- ข. จำชื่อคนได้ถูกต้อง
- ค. หยิบของได้รวดเร็ว
- ง. ไม่หลงทาง

๕. การฟังมีความสัมพันธ์กับข้อใด ?

- ก. การอ่านออกเสียง
- ข. การเขียนตามคำบอก
- ค. การเขียนแจกลูกสะกดคำ
- ง. การพูดสุนทรพจน์

ଉତ୍ତର

୧. ୩

୨. ୩

୩. ୩

୪. ୩

୫. ୩

เรื่อง ทักษะการอ่านเร็ว

อั่งอิง วนิษา เรช อัจฉริยะ...เรียนสนุก. พิมพ์ครั้งที่ ๒ กรุงเทพฯ : ไทยยูเนียนกราฟิกส์,

๒๕๕๑ หน้า ๓๖-๓๗

ทักษะการอ่านเร็ว

อย่าอ่านหนังสือจากต้นจนอวสาน เวลาที่มีหนังสือเรียนต้องอ่านมาก ๆ จนอ่านแทบไม่ทัน หรือเวลาต้องเตรียมสอบเข้า ต้องติวเข้ม อ่านหนังสือเป็นร้อย ๆ เล่ม จะมานั่งอ่านแต่ต้นจนอวสาน เหมือนตอนที่เรียนประถม คงไม่ทันการ

เทคนิคการอ่านเร็วอย่างง่าย ๆ ก็คือ เวลาที่หยิบหนังสือขึ้นมาเล่มหนึ่งให้มองเห็นภาพรวม ทั้งเล่มก่อน ปกอย่างนี้น่าจะเป็นเรื่องอะไร คนเขียนเขียนให้ใคร มีเป้าหมายอะไร เสร็จแล้วอ่านดู สารบัญว่ามีหัวข้อเกี่ยวกับอะไรบ้าง ตั้งแต่ต้นจนบทสุดท้าย แล้วจินตนาการว่าจะมีอะไรน่าตื่นเต้น รอให้เราอ่านอยู่บ้าง เสร็จแล้วเปิดผ่านเร็ว ๆ ประมาณหน้าละหนึ่งวินาที เปิดผ่านแค่ให้เราเห็นว่าแต่ละหน้ามีตัวอักษรอย่างน้อยแค่ไหนพอ เห็นสีดำ-ขาวคร่าว ๆ

เทคนิคการมองผ่านหนึ่งวินาทีก็คือ ให้เราจินตนาการเห็นตัว x ใหญ่ ๆ อยู่กลางหน้า หนังสือ แล้วเปิดหน้าหนังสือผ่านไปเลยแบบเร็ว ๆ แล้วข้อมูลต่าง ๆ จะเข้าไปอยู่ในระบบจิตใต้สำนึกของเราค่ะ

จากนั้นก็ยังไม่ให้อ่านนะคะ หนูก็ยังจะแนะนำให้อ่านหัวข้อใหญ่ในหน้าต่าง ๆ ก่อน ว่าหัวข้อไหนเรารู้แล้ว หัวข้อไหนเรายังไม่รู้จกเลย เมื่อเราดูหัวข้อโดยไม่อ่านข้อมูลลงลึกของแต่ละอันแล้ว มักจะเกิดคำถามขึ้นในใจของเรา ทำให้เราอยากรู้ข้อมูลเพิ่มเติม เจ้าคำถามในใจตัวนี้แหละ เป็นสิ่งที่ดี ทำให้เรามีความกระตือรือร้นที่จะบุกค้นข้อมูลต่อไป

คราวนี้ล่ะคะ เมื่อเรารู้สึกว่ามีหัวข้อไหนที่เรายังไม่รู้ หรือรู้ไม่จริงก็ค่อยไปเจาะอ่านหัวข้อเหล่านั้น โดยกระโดดข้ามในสิ่งที่เรารู้แล้วหรือสิ่งที่ไม่น่าจะจำเป็นออก

ถ้าไม่ทำแบบนี้ เราจะไม่มีวันอ่านหนังสือเรียนจำนวนมากมาขมมหาศาลได้ทันเวลาสอบ อย่างมีคุณภาพได้แน่ ๆ ค่ะ

แบบทดสอบเรื่องทักษะการอ่านเร็ว

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบต่อไปนี้ โดยวงกลมตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใดคือการฝึกทักษะการอ่านเร็ว ?

- ก. ฟังเทปเสียงแบบเร็วๆ
- ข. เปิดหนังสือหน้าละ ๑ วินาทีโดยไม่อ่าน
- ค. นำหนังสือวางบนนอน
- ง. อ่านบ่อย ๆ ซ้ำเรื่องเดิม ๆ

๒. ข้อใดคือการกระตุ้นความอยากรู้ ?

- ก. การอ่านบ่อย ๆ ซ้ำเรื่องเดิม
- ข. การเปิดหนังสือผ่าน ๆ หน้าละ ๑ วินาที
- ค. การตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน
- ง. การเลือกดูเฉพาะหัวข้อใหญ่ในหนังสือ

๓. เทคนิคอ่านเร็วควรใช้เมื่อใด ?

- ก. เมื่อต้องการค้นคว้าเรื่องสำคัญ
- ข. เมื่อต้องค้นคว้าหลักฐานอ้างอิงความรู้
- ค. เมื่อต้องอ่านหนังสือมาก ๆ ในเวลาจำกัด
- ง. เมื่อต้องการความรู้เฉพาะบางเรื่องเท่านั้น

๔. ประโยชน์ของทักษะอ่านเร็วคือข้อใด ?

- ก. ประหยัดความจำ
- ข. ประหยัดเวลา
- ค. ประหยัดไฟ
- ง. ประหยัดหนังสือ

๕. ข้อใดเรียงลำดับก่อนไปหลังได้ถูกต้อง ?

- ก. เปิดผ่าน-อ่านหัวข้อ-เลือกอ่านเฉพาะเรื่อง
- ข. อ่านหัวข้อ-เปิดผ่าน-เลือกอ่านเฉพาะเรื่อง
- ค. เลือกอ่านเฉพาะเรื่อง
- ง. อ่านหัวข้อ-เลือกอ่านเฉพาะเรื่อง

ଉତ୍ତର

୧. ୩

୨. ୩

୩. ୩

୪. ୩

୫. ୩

เรื่อง ทำไมดวงจันทร์เปลี่ยนรูปร่าง

อ้างอิง นิทานวิทยาศาสตร์แสนสนุก. กรุงเทพฯ : นานามีบุ๊กส์พับลิเคชันส์, ๒๕๔๕ หน้า ๕๗-๖๒.

ทำไมดวงจันทร์เปลี่ยนรูปร่าง ๕ ดวงจันทร์ผู้โหด

วันหนึ่ง ดวงอาทิตย์เรียกดวงจันทร์มาคุย มันรู้สึกหงุดหงิดที่ดวงจันทร์ชอบเปลี่ยนรูปร่างไปมา “นี่ เจ้าดวงจันทร์ ทำไมนายชอบเปลี่ยนรูปร่างทุกวันเลยล่ะ เป็นจันทร์เสี้ยวเหมือนรอยยิ้มอยู่ดีๆ ก็เปลี่ยนเป็นจันทร์ครึ่งดวงไปเฉยเลยอย่างเมื่อวานฉันบอกว่ามีอะไรให้ดู ที่ไหนได้ก็แค่เปลี่ยนเป็นจันทร์เต็มดวงกลมดิกเหมือนจาน แลบางวันยังหายไปอีก สนุกนักหรือไงหยุดชะงักเถอะ เอาให้มันแน่นอนเหมือนอย่างฉันบ้างสิ”

ดวงอาทิตย์บ่นดวงจันทร์เป็นชุด แต่ดวงจันทร์กลับยิ้มรับเหมือนเคย ไม่แสดงสีหน้าไม่พอใจเลยสักนิด “ดวงอาทิตย์ ฉันไม่ได้โหดหรอกนะ แล้วก็ไม่เคยเปลี่ยนรูปร่างเลยด้วย” “ไม่เปลี่ยนได้ยังไง ไม่เห็นมีวันไหนที่นายจะมีรูปร่างเหมือนเดิมรูปร่างที่แท้จริงของนายเป็นอย่างไรกันแน่” รูปร่าง

ที่แท้จริงของฉันก็คือจันทร์เต็มดวงที่กลมเหมือนนายนั่นแหละ แล้วที่รูปร่างฉันเปลี่ยนไปเปลี่ยนมาก็เป็นเพราะนายต่างหาก ดวงจันทร์ยิ้ม

“อะไรนะ นายบอกว่าเป็นเพราะฉันเหรอ” ดวงอาทิตย์ตะโกน

“ใช่ คนอื่น ๆ จะมองเห็นฉันได้เฉพาะด้านที่ถูกแสงจากนายเท่านั้นฉันโคจรรอบโลกเหมือนที่โคจรรอบนาย และเพราะว่าฉันเคลื่อนที่ตลอดเวลา แสงที่ส่องมาจากนายเลยส่องมาคนละด้าน จึงดูเหมือนว่าฉันเปลี่ยนรูปร่างไป ถ้าฉันอยู่ระหว่างนายกับโลกคนบนโลกจะมองไม่เห็นฉัน แต่ไม่ใช่ว่าฉันหายไปนะ เป็นเพราะคนบนโลกไม่เห็นด้านที่แสงอาทิตย์ส่องลงมาโดนฉันต่างหาก ช่วงนั้นเขาจะเรียกฉันว่าจันทร์เดือนมืด “ตรงกันข้าม ถ้าโลกมาคั่นอยู่ระหว่างเราทั้งสอง โลกจะเห็นด้านที่นายส่องแสงมายังฉันเต็มที่ ช่วงนั้นเขาจะเรียกฉันว่า จันทร์เต็มดวง” ดวงอาทิตย์ได้ยินดวงจันทร์แล้วก็พยักหน้า

“อ้อ นี่หมายความว่าเขาจะเห็นนายตรงส่วนที่รับแสงจากฉันทำให้ทุกครั้งที่นายเคลื่อนที่ รูปร่างของนายที่เห็นจากโลกจึงเปลี่ยนไปอย่างนั้นใช่ไหมล่ะ” “ใช่แล้ว ฉันเปล่งแสงออกมาเองไม่ได้ ที่เห็นฉันมีสีเหลืองนวล ก็เพราะฉันรับแสงมาจากนาย ดวงจันทร์สว่างได้ก็เพราะแสงที่สวຍงามจากดวงอาทิตย์นั่นเอง” ดวงอาทิตย์ยิ้มเมื่อดวงจันทร์ชม “ขอบคุณนายมาก ๆ เลยเพราะแสงของนายทำให้ฉันเป็นได้ทั้งดวงจันทร์แสนสวยที่มีแสงงามนวลตาแบบนี้” ดวงจันทร์บอก “ดวงจันทร์เอ๋ย ในเมื่อชอบฉันอย่างนั้น ทำไมเวลาที่ฉันขึ้น นายถึงต้องซ่อนตัวด้วยล่ะ ถ้าฉันไม่ตกนายก็ไม่ยอมขึ้น” ดวงอาทิตย์พูดด้วยความน้อยใจ ดวงจันทร์รับสายหัวทันทิ “ไม่ใช่อย่างนั้น ตอนกลางวันฉันก็อยู่บนฟ้าแหละ แต่ว่าแสงของนายจ้ามากจนกลบร่างของฉันหมด แต่ถ้าคูท้อฟ้าดี ๆ ก็จะมองเห็นฉันได้นะ”

“อย่างนั้นเองเหรอ ฉันไม่รู้เลยนะนี่ ขอโทษด้วยนะ ต่อไปนี่ฉันจะไม่บ่นนายอีกแล้ว”

ดวงอาทิตย์รู้สึกอายที่เขยนิกราคาญดวงจันทร์ ตั้งแต่นั้นมาดวงอาทิตย์ก็เลิกหงุดหงิด แล้วหันมาภูมิใจที่แสงของมันทำให้ดวงจันทร์มีแสงนวลตาและเปลี่ยนรูปร่างได้เรื่อย ๆ

หนึ่งปีบนดวงจันทร์เท่ากับ ๒๗ วันเองหรือ

หนึ่งปีของโลกเท่ากับ ๓๖๕ วัน หมายความว่า โลกโคจรรอบดวงอาทิตย์ครบ ๑ รอบทุก ๓๖๕ วัน แต่ดวงจันทร์โคจรรอบโลกครบหนึ่งรอบใช้เวลาประมาณ ๒๗ วัน เท่ากับว่า ๑ ของดวงจันทร์เท่ากับ ๒๗ วัน และเมื่อเทียบกับโลกซึ่ง ๑ วันมี ๒๔ ชั่วโมงแล้ว ๑ วันของดวงจันทร์ เท่ากับ ๒๗ วันของโลก ดวงจันทร์ใช้เวลาโคจรรอบโลกเท่ากับที่หมุนรอบตัวเอง แม้ดวงจันทร์จะเล็กกว่าโลกแต่ก็หมุนตัวเองช้ากว่า

ดวงจันทร์ใหญ่และอยู่ห่างจากโลกแค่ไหน

ดวงจันทร์มีขนาดประมาณ ๑ ใน ๔ ของโลก หมายความว่าถ้าเอาดวงจันทร์มารวมกันสี่ดวง จะเท่ากับโลกหนึ่งใบ ดวงจันทร์ยังเป็นวัตถุที่อยู่ใกล้โลกที่สุด ถ้าเอาโลก ๓๐ ใบวางเรียงกันก็จะถึง ดวงจันทร์พอดี

ดวงจันทร์เกิดขึ้นได้อย่างไร

บางคนว่าดวงจันทร์แยกตัวไปจากโลก บางคนว่าเกิดจากการรวมตัวกันของฝุ่นหรือก๊าซ ในอวกาศ รวมทั้งมีผู้เสนอว่าเกิดจากเศษของดาวหางและดาวเคราะห์ที่ชนกันและรวมตัวกัน เศษพวกนี้มาชนกับโลกอีกที ทำให้รวมตัวกันอยู่ข้าง ๆ โลกและมีขนาดใหญ่ขึ้น

บนฟ้ามีดวงจันทร์ดวงเดียวเองหรือ

ดวงจันทร์ซึ่งโคจรรอบโลก คือ ดาวบริวารของโลก ดาวบริวารคือ ดาวที่โคจรรอบดาวเคราะห์ ในระบบสุริยะนอกจากดวงจันทร์ที่โคจรรอบโลกแล้ว ดาวเคราะห์ดวงอื่นก็มีดวงจันทร์ของตัวเอง ด้วยเช่นกัน ดาวเคราะห์ที่มีดาวบริวาร ได้แก่ ดาวอังคาร ดาวพฤหัสบดี ดาวเสาร์ ดาวยูเรนัส และดาว เนปจูน ดาวพฤหัสบดีและดาวเสาร์ยังมีดวงจันทร์บริวารหลายดวงด้วยนะ

หนึ่งปีบนดวงจันทร์เท่ากับ ๒๗ วันเองหรือ

หนึ่งปีของโลกเท่ากับ ๓๖๕ วัน หมายความว่า โลกโคจรรอบดวงอาทิตย์ครบ ๑ รอบทุก ๓๖๕ วัน แต่ดวงจันทร์โคจรรอบโลกครบหนึ่งรอบใช้เวลาประมาณ ๒๗ วัน เท่ากับว่า ๑ ของดวงจันทร์ เท่ากับ ๒๗ วัน และเมื่อเทียบกับโลกซึ่ง ๑ วันมี ๒๔ ชั่วโมงแล้ว ๑ วันของดวงจันทร์ เท่ากับ ๒๗ วัน ของโลก ดวงจันทร์ใช้เวลาโคจรรอบโลกเท่ากับที่หมุนรอบตัวเอง นั่นเป็น แม้ดวงจันทร์จะเล็กกว่า โลกแต่ก็หมุนตัวเองช้ากว่า

แบบทดสอบเรื่องทำไมดวงจันทร์เปลี่ยนรูปร่าง

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบต่อไปนี้ โดยวงกลมตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใด ส่งผลต่อรูปร่างของดวงจันทร์ ?

- ก. ลม
- ข. โลก
- ค. ดวงอาทิตย์
- ง. ดาวเคราะห์ดวงอื่นๆ

๒. ถ้าโลกอยู่ตรงกลางระหว่างดวงจันทร์และดวงอาทิตย์ เราจะมองเห็นดวงจันทร์ในลักษณะใด ?

- ก. เต็มดวง
- ข. ครึ่งดวง
- ค. จันทร์เสี้ยว
- ง. จันทร์คร่ำ

๓. โลกมีดาวบริวารกี่ดวง ชื่อว่าอะไร ?

- ก. สามดวง คือ ดาวพุธ ดาวศุกร์ และดวงจันทร์
- ข. สองดวง คือ ดวงจันทร์ และดวงอาทิตย์
- ค. หนึ่งดวง คือ ดวงจันทร์
- ง. มากกว่าสามดวง

๔. เพราะเหตุใด ใน ๑ วัน ของดวงจันทร์จึงเท่ากับ ๒๙ วันของโลก ?

- ก. เพราะดวงจันทร์เป็นบริวารของโลก
- ข. เพราะดวงจันทร์หมุนรอบตัวเองช้ากว่าโลก
- ค. เพราะโลกหมุนรอบดวงอาทิตย์ใช้เวลา ๑ วัน
- ง. เพราะแสงอาทิตย์บดบังเงาของดวงจันทร์

๕. เพราะเหตุใด เราจึงมองไม่เห็นดวงจันทร์ตอนกลางวัน ?

- ก. เพราะ เป็นช่วงเดือนมืด
- ข. เพราะ ดวงจันทร์อยู่ด้านหลังโลก
- ค. เพราะ แสงจันทร์จ้ามมาก
- ง. เพราะ แสงอาทิตย์จ้ามมาก

ଉତ୍ତର

୧. ମି

୨. ମି

୩. ମି

୪. ଧ

୫. ଙ

เรื่อง แผ่นดินที่แอบเคลื่อนที่

อ้างอิง นิทานวิทยาศาสตร์แสนสนุก. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์, ๒๕๔๕ หน้า ๖๕-๗๑.

แผ่นดินเคลื่อนที่ได้นะ แผ่นดินที่แอบเคลื่อนที่

วาฟตัวหนึ่งซึ่งอาศัยที่ชายฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติกแถวอเมริกาใต้เริ่มต้นออกเดินทางไกล วาฟว่ายน้ำผ่านทะเลแคริบเบียนอันกว้างใหญ่ไพศาลด้วยความขะมักเขม้น

วาฟว่ายข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกไปชายฝั่งตะวันตกของทวีปแอฟริกา ที่นั่นมันจะได้พบกับ ช้างเพื่อนของมัน

ในที่สุดวาฟก็เริ่มเห็นแผ่นดินแอฟริกาปรากฏอยู่ลิบๆ ตอนที่วาฟมาถึงชายฝั่ง ช้างของมันอยู่แล้ว

“ไง วาฟ เดินทางมาเหนื่อยละสิ” วาฟโบกครีบแล้วพ่นน้ำทักทายช้าง

“ดีใจจริง ที่ได้เจอกันอีก เราไม่ได้เจอกันปีนึงแล้วสินะ เธอดูสง่างามขึ้นนี่”

ทั้งคู่คือดีใจที่ได้เจอกัน วาฟพ่นน้ำขณะที่ช้างขวงขวงร้องด้วยความร่าเริง จากนั้นช้างเดินลุยน้ำ ทะเลตื้น ๆ เข้ามา “ฉันเตรียมของขวัญเอาไว้ให้เธอ” ช้างยื่นหินสีขาวสวยงามก้อนหนึ่งให้วาฟ บนหิน มีลวดลายสวยงาม และตรงกลางก้อนหินมีแถบสีดำเปล่งประกายสดใสเมื่อต้องแสง แต่วาฟกลับมี สีหน้าประหลาดใจ

โ๊ะ! เหมือนกับของขวัญที่ฉันเตรียมมาเลย วาฟยื่นก้อนหินก้อนหนึ่งออกมาให้ช้าง นำแปลก ที่ของขวัญของวาฟดูเหมือนกับของช้างจริง ๆ สีก็คล้ายกัน ลวดลายก็เหมือนกันด้วย ราวกับเป็นหิน ก้อนเดียวกัน

“นี่มันเป็นไปได้ยังไง ฉันเก็บหินก้อนนี้มาจากหน้าผาริมทะเลในอเมริกาใต้” วาฟ ประหลาดใจ

“ฉันก็เก็บมาจากริมหน้าผาแถวนี้เอง” ช้างพูด ช้างกับวาฟมองหน้ากันด้วยความประหลาดใจ เหนือว่ามีใครไปเก็บหินนี้มาจากหน้าผาริมทะเลในอเมริกาใต้แล้วเอามาทิ้งไว้ที่แอฟริกา แต่ว่า แอฟริกากับอเมริกาใต้ก็ไกลกันมากแถมยังมีมหาสมุทรคั่นไว้อีก

ทันใดนั้น วาฟซึ่งกำลังมองป่าชายฝั่งอยู่ก็ตะโกนเสียงดัง

“อ้าว แล้วต้นไม้ต้นนั้นมาอยู่ที่นี้ได้ยังไง”

“ทำไม ต้นไม้ต้นไหนเธอ” ช้างถาม

“ต้นไม้ต้นนั้น มันมีที่ป่าชายฝั่งอเมริกาใต้ด้วยนะ ใบก็เหมือนผลก็เหมือน มันเหมือนกับที่ฉัน เคยเห็นที่อเมริกาใต้ไม่มีผิด”

“อืม แปลกจริง ๆ ต้นไม้ไม่ใช่สัตว์ที่จะว่ายน้ำหรือบินข้ามมหาสมุทรได้ หรือว่าเมล็ดมันลอยมาตามน้ำ ว่าแต่หินนี่สิ เราจะหาคำอธิบายว่ายังไงดี” วาฬสงสัย

“หรือว่าสมัยก่อนโน้นแอฟริกากับอเมริกาได้เคยติดกัน” ช้างสันนิษฐาน แหม มันจะเป็นไปได้ยังไง แผ่นดินใหญ่ขนาดนั้น จะเคลื่อนที่ได้ยังไงกันเล่า” วาฬแย้งทันที

ช้างกับวาฬจนปัญญา พวกมันต่างครุ่นคิดหาคำตอบกันใหญ่

ทำไมหินที่วาฬกับช้างใช้เป็นของขั้วถึงเหมือนกัน

สมัยก่อนนานมาแล้ว ทวีปทุกทวีปบนโลกเคยอยู่ติดเป็นแผ่นเดียวกันจากนั้นเมื่อราว ๒๒๐ ล้านปีก่อน จึงค่อย ๆ แยกออกเป็น ๖ ทวีป อย่างในปัจจุบัน ไข่แล้ว ทวีปเคลื่อนที่ได้ แต่เคลื่อนที่ได้ช้ามาก ปืดะนิดเดียวเท่านั้น จนเราไม่รู้สึกรึ่ก ดังนั้นจะเห็นว่าชายฝั่งด้านตะวันตกของแอฟริกากับชายฝั่งด้านตะวันออกของอเมริกาได้เข้ากันได้พอดี การพบหินที่คล้ายกันในทั้งสองแห่งจึงไม่ใช่เรื่องแปลกอะไร

แผ่นดินว่ายน้ำข้ามทะเลได้ด้วย

แปลกใช่ไหมล่ะ แผ่นดินเคลื่อนที่ได้ มันแข็งขนาดนั้นแล้วเคลื่อนที่ได้ได้อย่างไร ใต้ดินซึ่งเรียกว่าแผ่นเปลือกโลก (plate) นั้น มีชั้นที่เป็นเหมือนหินเหลวขนาดใหญ่ เรียกว่า เนื้อโลก (mantle) การที่แผ่นเปลือกโลกเคลื่อนที่เป็นผลมาจากเนื้อโลกเคลื่อนที่ เนื้อโลกชั้นบนและชั้นล่างมีอุณหภูมิต่างกันจึงเกิดการเคลื่อนที่ตลอดเวลา แผ่นเปลือกโลกซึ่งลอยอยู่ข้างบนจึงเคลื่อนที่ตามไปด้วย

เทือกเขาเกิดขึ้นเพราะแผ่นดินเคลื่อนที่หรือ

เมื่อแผ่นเปลือกโลกแผ่นหนึ่งเคลื่อนที่ชนกับแผ่นอื่น ๆ แผ่นเปลือกโลกจะดันตัวขึ้นกลายเป็นเทือกเขา แม้จะเคลื่อนที่ช้า แต่เวลาชนกันมันก็มีพลังงานมหาศาล อย่างภูเขาหิมาลัยก็เกิดจากแผ่นอินเดียชนกับแผ่นยูเรเชียซึ่งเป็นทวีปยุโรปกับเอเชียตอนบน

ตามหาอาณาจักรแอตแลนติส

มีเรื่องเล่าสืบทอดกันมาว่าสมัยก่อนมีเกาะขนาดใหญ่อยู่กลางมหาสมุทรแอตแลนติก บนนั้นมีอาณาจักรใหญ่ที่เจริญรุ่งเรืองชื่อว่าแอตแลนติส แต่ต่อมาเกาะนี้จมลงใต้มหาสมุทรเพราะภูเขาไฟระเบิดและแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ มีคนมากมายที่พยายามดำลงไปใต้มหาสมุทรแอตแลนติกเพื่อไขปริศนาแอตแลนติส แต่ว่าที่พื้นทะเลกลับไม่มีร่องรอยอะไร

หมายความว่า อาณาจักรแอตแลนติสไม่มีอยู่จริงหรือ

นักวิทยาศาสตร์กล่าวว่า อาณาจักรแอตแลนติสไม่ได้อยู่ที่กลางมหาสมุทรแอตแลนติก แต่เชื่อว่าอยู่ในทะเลเอธิโอเปียทางใต้ของกรีซ

แบบทดสอบเรื่องแผ่นดินที่แอบเคลื่อนที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำแบบทดสอบต่อไปนี้ โดยวงกลมตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุด

๑. ข้อใด คือบริเวณทวีปที่ปลาวาฬและช้างอาศัยอยู่?
 - ก. ออสเตรเลียและแอฟริกา
 - ข. แอตแลนติสและออสเตรเลีย
 - ค. อเมริกาใต้และเอเชีย
 - ง. อเมริกาใต้และแอฟริกา
๒. ข้อใด คือสาเหตุของการเกิดเทือกเขา?
 - ก. การเคลื่อนที่ของเนื้อโลก
 - ข. การดันตัวของก้อนหิน
 - ค. การชนกันของแผ่นดินโลก
 - ง. การแบ่งแยกตัวของแผ่นดิน
๓. หลักฐานใดที่บ่งบอกว่า ทวีปสองทวีปเคยเป็นแผ่นดินผืนเดียวกัน?
 - ก. ทวีปทั้งสองมีพืชพันธุ์คล้ายคลึงกัน
 - ข. ทวีปทั้งสองมีภูมิประเทศคล้ายกัน
 - ค. แผ่นเปลือกโลกมีรูปร่างที่สามารถต่อเข้ากันได้พอดี
 - ง. ถูกทุกข้อ
๔. ข้อใด คือข้อสันนิษฐานของนักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับเปลือกโลก?
 - ก. เมื่อดินชั้นล่างจมทะเลไปเกิดอีกทวีปหนึ่ง
 - ข. ทวีปทั้งหมด เคยเป็นแผ่นดินผืนเดียวกัน
 - ค. แอตแลนติสจมลงทะเลและหายไป
 - ง. ช้างกับปลาวาฬเป็นสัตว์ที่มีต้นตระกูลเดียวกัน
๕. เพราะเหตุใด แผ่นเปลือกโลกจึงเคลื่อนที่ได้?
 - ก. การเคลื่อนที่ของเนื้อโลก
 - ข. การแยกตัวของแผ่นดิน
 - ค. การปะทุของภูเขาไฟ
 - ง. การซัดสาดของน้ำทะเล

ଉତ୍ତର

୧. ୩

୨. ୩

୩. ୩

୪. ୩

୫. ୩

แบบฝึกทักษะ

ส่วนที่ ๔ การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความจากการอ่านนอกเวลา

คนเก่งนักอ่าน อ่านบทความนอกเวลา
แล้วคิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ
ในแบบฝึกทักษะส่วนที่ ๔ เลขคู่

วิธีทำแบบฝึกทักษะส่วนที่ ๔

๑. อ่านเนื้อเรื่องจากบทความ ในเอกสารรวมบทความ โดยอ่าน ๕ เรื่อง

๒. ทำแบบทดสอบความเข้าใจจากการอ่าน ในเอกสารรวมบทความ

๓. ฝึกการคิดวิเคราะห์รูปแบบต่าง ๆ ในแบบฝึกทักษะ

๔. เขียนสื่อความ โดยเขียนสรุปเรื่องที่อ่าน

เรื่องที่ ๑ ชื่อเรื่อง.....

ที่มา.....

คิดวิเคราะห์เชื่อมโยงลูกโซ่สัมพันธ์ โดยใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping)

A large, empty rounded rectangular box with a green border, intended for drawing a mind map. The box is centered on the page and occupies most of the lower half.

เขียนข้อความ เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน

.....

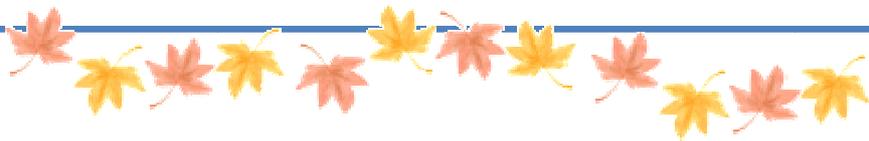
.....

.....

.....

.....

.....

เขียนข้อความ เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เขียนข้อความ เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่องที่ ๔ ชื่อเรื่อง.....

ที่มา.....

คิดวิเคราะห์จำแนกมตินัย

เจตนาของเรื่องที่อ่าน.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความรู้สึกของผู้แต่ง.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของผู้แต่ง.....

.....

.....

.....

.....

.....

แก่นเรื่อง.....

.....

.....

.....

เขียนข้อความ เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่องที่ ๕ ชื่อเรื่อง.....

ที่มา.....

คิดวิเคราะห์.....

Large rounded rectangular area with orange border and horizontal dotted lines for writing.

เขียนข้อความ เกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

บรรณานุกรม

- วนิษา เรช. (๒๕๕๑). *อัจฉริยะ...เรียนสนุก*. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ไทยยูเนียนกราฟิกส์.
- ศิวกานต์ ปทุมสูติ. (๒๕๕๓). *คู่มือการอ่านคิดวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ : นวสาส์นการพิมพ์.
- สาทิพย์ บุญทวี. (๒๕๔๕). *นิทานวิทยาศาสตร์แสนสนุก*. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.